

KASVATUS – VAI HERÄTYSKRISTILLISYYS

Väinö Hotti

Kristikunta on tänään jakautunut ”kahteen joukkoon”. Tässä voitaisiin palata KLASSISEEN linjajakoon: kasvatuskristillisyyys ja herätyskristillisyyys. Näitä ei kuitenkaan voi aivan ”puhtaaksi viljellä”, koska niissä on myös yhtymäkohtia. Pääkohdissaan tämä jako kuitenkin on edelleen voimassa! Jokainen suomalainen samaistuu enemmän tai vähemmän jompaa kumpaan näistä!

KASVATUSKRISTILLISYYS (moderni)

1. Luonnollinen. Tämä lähtee ihmisen luontovarustuksesta. Luonnollisessa syntymässä on saatu kaikki tarvittavat **eväät** tähän kristillisyyteen. Samalla kun ihminen kehittyy fyysisesti ja psyykkisesti, hän myös edistyy tässä kristillisyydessä. Kansankirkossahan tämän pohja ja perustus versoo kasteessa tapahtuvasta uudestisyntymisestä. **Tapahtuu ”vallitsevan tilanteen vanhurskauttaminen”!**

2. Sosiaalinen evankeliumi (teh.V. Hotti)

*”Sosiaalisen evankeliumin” syntymiseen on antanut ulkonaisen sysäyksen teollistumisen aiheuttama kurjistuminen ja sosialistinen yhteiskunnallisten epäkohtien kritiikki. Tämän ”evankeliumin” kannattajat ovat hylänneet marksilaisuuden, mutta hyväksyneet sosialistisen yhteiskuntakritiikin. Pyrkiessään sosiaaliin uudistuksiin kristillisessä hengessä he ovat useinkin **samastaneet kristillis-sosialistisen yhteiskunnan ja Jumalan valtakunnan**. ”Sosiaalisen evankeliumin” käsitys Jumalan valtakunnasta sisältää monissa tapauksissa Raamatun perustotuksien kieltämistä.*

***Jumalaa** ei pidetä pyhänä ja armahtavana eikä Tuomarina, jolle kaikkien on tehtävä tili, vaan hänet käsitetään hyvántahtoiseksi ja ”peräänantavaksi” Isäksi, joka on luonut maailman sellaiseksi, että se välttämättömyyden pakosta tulee paremmaksi ja paremmaksi. Tämän Jumalan kanssa on ihmisten oltava yhteistyössä sodan poistamiseksi, maailman liittotasavallan muodostamiseksi, teollisen demokratian, moraalisen kasvatuksen ja sosiaalisen tietoisuuden parantamiseksi, jotta siten saataisiin rakennetuksi ”Jumalan valtakunta”.*

***Ihmistä** ei pidetä langenneena ja lihanmielessään Jumalaa vastaan kapinoivana olentona, joka on pimeyden valtojen orjuudessa ja palveluksessa, niin että hänestä tulee Jumalan lapsi vasta kääntymyksen, uudestisyntymisen, pelastuksen kautta. Häntä pidetään ilman muuta, luomisen perusteella, Jumalan lapsena. Lunastus ja pelastus Kristuksessa ei siten ole tarpeen. Riittää, kun ihminen saa paremmat yhteiskunnalliset olot, kasvatusta jne. Kristusta pidetään pääasiassa ihanteena ja opettajana.*

Synti on epäsosiaalinen eli yhteiskunnan vastainen mielenlaatu ja käytös, ei ihmisen kapinaa Jumalaa vastaan ja siitä johtuvaa syyllisyyttä ja tuomionalaisuutta. Jeesus on uskonnollinen nero, jossa ihmisen olemuksen kyvyt ovat kehittyneet huippuunsa. Kehitys, kasvaminen, kulttuuri ja uskonto vaalivat ja kasvattavat ihmisessä ihmisystävällisiä tunteita ja hyvyyttä. Kehitys ja sosiaaliset uudistukset ovat tässä ottaneet lunastuksen ja pelastuksen paikan. Ihmisestä tulee ”sosiaalisen evankeliumin” mukaan Jumalan valtakunnan kansalainen ilman Vapahtajaa ja hänen vertaan, ilman Pyhän Hengen vaikuttamaa uudestisyntymistä (David Hedegård – Uuras Saarnivaara: Kohti suurta Baabelia, s. 42).

3. Tämä kristillisyyks **ei tunne herätystä**, uskoon tuloa, vanhurskauttamista, uudestisyntymistä, pyhitystä jne. Täällä luotetaan kasvatukseen ”kuin pukki suuriin sarviinsa”. Samalla tällä taholla ”järki” nostetaan arvoon arvaamattomaan!

”Järki on filosofin pääkopassa jumalallinen tiedon lähde, josta tämän maailman viisas voi ammentaa totuutta samalla erehtymättömyydellä kuin yksinkertainen Raamatusta” (Laestadius, Hulluinhonuelainen § 559).

4. 1. uskonkappaleen kristillisyyttä (*Minä uskon Isään Jumalaan, kaikkivaltiaaseen. taivaan ja maan Luojaan*). Kaikki ihmiset ovat samaa perhettä – ja saman Isän lapsia.

5. Tunnelmakristillisyyttä. Kun puuttuu oikea perusta, vanhurskauttaminen, luisutaan sentimentaalisuuteen. Tästä kertoo usein toistettu sana ”läsnäolo”.

6. Raja-aitoja ei harrasteta. Kaikki on yhtä tasaista ja sileää:

”Portti on ahdas ja tie kaita, mutta paikoin alkaa olla niin, että portti tehdään tulijaa myöten, samoin tiekin” (Niilo Tuomenoksa, Valkoiset synnit, s.82).

7. Tämä on samalla KANSANUSKONNOLLISUUTTA ja YLEISUSKONNOLLISUUTTA.

8. Olemme myös tekemisissä ”jokamiehen uskon kanssa”. Tämä on maailmanlaajuinen usko ja uskonto.

ja että me pelastuisimme nurjista ja häijyistä ihmisistä; sillä usko ei ole joka miehen” (2. Tess.3:2).

9. Siunaavaa kristillisyyttä:

”Lienee sitäkin kristillisyyttä, missä ei toivota mitään tapahtuvaksi. Kun vain olisi hiljainen ja harras siunauksen sade kuolleitten luitten päälle, lämmin ja suloinen autuus, niin toki riittäisi, vaikka olisikin kirkon penkeissä viisisataa miestä menossa helvettiin” (Niilo Tuomenoksa, Valkoiset synnit, s.27).

10. Huvituskristillisyyys. Usein hengelliset tilaisuudet menevät ”viihteen” puolelle. Esimerkkinä voisi mainita ”iskelmämessut”. Kirkon teologia tiivistyy ”vuohien huvittamiseen”. Vapaat suunnat harrastavat pitkälti samaa meininkiä.

11. Ekumenia suosiossa. Toimitaan ”yli rajojen”. Opillisuutta halveksitaan!

12. Populistinen liike. Pyritään kaikkien ihmisten suosioon ihmisystävällisellä ja psykologisella julistuksella. Kaikesta muusta voidaan tinkiä paitsi kansan suosiosta.

”Sillä he ovat niskoitteleva kansa, ovat vilpillisiä lapsia, lapsia, jotka eivät tahdo kuulla Herran lakia, jotka sanovat näkijöille: ”Älkää nähkö”, ja ennustajille: ”Älkää ennustako meille tosia, **puhukaa meille mieluisia, ennustakaa silmänlumeita**” (Jes.30:9,10).

13. Parannussaarna hylätään (antinomismi). **Tämä on humanismia, ei kristinuskoa!**

14. Kilpailumentaliteetti: 1) kilpalaulanta, 2) kilpakosinta, 3) kilparahastus.

15. Lahkohenki ”me yksin oikeassa”; omasta ryhmästä tehdään EKKLESIA.

HERÄTYSKRISTILLISYYS (konservatiivinen)

1. Ilman taivaan puuttumista asioihin ei ole mitään hengellistä elämää.

”Johannes vastasi ja sanoi: **”Ei ihminen voi ottaa mitään, ellei hänelle anneta taivaasta**” (Joh.3:27).

2. Luonnollinen syntymä ei anna hengellisiä eväitä; tarvitaan **uudestisyntyminen:**

”Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: jos joku ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan” (Joh.3:5).

3. Tarvitaan parannus:

”**Tehkää siis parannus ja kääntykää, että teidän syntinne pyyhittäisiin pois**” (Apt.3:19).

4. EKKLESIA on ainut ryhmä, jossa pelastutaan; lahkolainen joutuu kadotukseen:

”Mutta lihan teot ovat ilmeiset... **eriseurat, lahkot...**, joista teille edeltäpäin sanon, niinkuin jo ennenkin olen sanonut, että ne, jotka semmoista harjoittavat, **eivät peri Jumalan valtakuntaa**” (Gal.5:19-21).

5. Pyhityksen välttämättömyys:

”Pyrkikää rauhaan kaikkien kanssa ja pyhitykseen, **sillä ilman sitä ei kukaan ole näkevä Herra**” (Hebr.12:14).

6. Maailma ja uskova eivät sovi yhteen:

”Jos te maailmasta olisitte, niin maailma omaansa rakastaisi; mutta koska te ette ole maailmasta, vaan minä olen teidät maailmasta valinnut, **sentähden maailma teitä vihaa**” (Joh.15:19).

”Te avionrikkojat, ettekö tiedä, että **maailman ystävyys on vihollisuutta Jumalaa vastaan?** Joka siis tahtoo olla maailman ystävä, siitä tulee Jumalan vihollinen” (Jaak.4:4).

7. Rakkaus toisiin uskoviin on uskovan pätevin tuntomerkki (ekkleesiayhteys).

”Uuden käskyn minä annan teille, että rakastatte toisianne, niinkuin minä olen teitä rakastanut - että tekin niin rakastatte toisianne. **Siitä kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos teillä on keskinäinen rakkaus**” (Joh.13:34,35).

”**Me tiedämme siirtyneemme kuolemasta elämään, sillä me rakastamme veljiä.** Joka ei rakasta, pysyy kuolemassa. Jokainen, joka vihaa veljeänsä, on murhaaja; ja te tiedätte, ettei kenessäkään murhaajassa ole iankaikkista elämää, joka hänessä pysyisi” (1. Joh.3:13-15).

8. Suhde Raamattuun. Raamattu on kokonaisuutena **uskon ja elämän korkein ohje.** Sen sijaan Lutherilta ja Tunnustuskirjoista kelpuutetaan ainoastaan VALITUT PALAT!

9. Kristillinen etiikka tulee vasta evankelioimisen ja uskoon tulon jälkeen. Nimenomaan kansankirkossa on tässä kohden ollut harhauttava julistus. Kaikille kastetuilla on opetettu uuden elämän etiikkaa evankelioimisen sijasta. Tietysti tämä julistus on lähtöisin Roomasta, joka tätä harhaa tehosti rautaisella kirkkokurilla!

”Älä vain suruttomia pane Herran töihin” (Auk. Oravala, Erämaan profeetta, s.267).

”Paavo ei väsynyt varoittamasta ihmisiä siitä, että he väärässä järjestyksessä yrittivät tehdä hyviä tekoja – ennen kuin olivat päässeet Kristuksen sisälliseen tuntemiseen” (Saarisalo, Erämaan vaeltaja Paavo Ruotsalainen, s.326).

PAAVO RUOTSALAINEN
9.7.1777 – 27.1.1852

”Herätyskristillisyys on aina kasvatuskristillisyttä ja päinvastoin. Mutta mistä on kotoisin sellainen kasvatuskristillisyys, jossa kukaan ei herää, ei kukaan tee parannusta eikä kukaan synny uudestaan. Siinä taidetaan kasvattaa syntymättömiä” (Niilo Tuomenoksa, Valkoiset synnit, s.78).

NIILO TUOMENOKSA
21.5.1893 – 8.12.1967

Uskovat mukautuvat

”Älkääkä mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on Jumalan tahto, mikä hyvää ja otollista ja täydellistä” (Room.12:2).

Uskovien tulisi olla maailmassa ”valona” ja ”suolana”: ”Minä uskon, sentähden minä puhun”, niin mekin uskomme, ja sentähden me myös puhumme” (2. Kor.4:13).

”**Te olette maan suola**; mutta jos suola käy mauttomaksi, millä se saadaan suolaiseksi? Se ei enää kelpaa mihinkään muuhun kuin pois heitettäväksi ja ihmisten tallattavaksi. **Te olette maailman valkeus**. Ei voi ylhäällä vuorella oleva kaupunki olla kätkössä; eikä lamppua sytytetä ja panna vakan alle, vaan lampunjalkaan, ja niin se loistaa kaikille huoneessa oleville. Niin loistakoon teidän valonne ihmisten edessä, että he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät teidän Isääne, joka on taivaissa” (Matt.5:13-16).

Suomalaisessa hengen maisemassa on muutamia ”kellokkaita”, jotka julistavat omaa ideologiaansa itsevarmasti ja mahtipontisesti. Riviuskovat sen sijaan ovat vaiti kuin ”pissa sukassa”. Tilanteen ollessa tällainen, on vaikeaa kuvitella, että meillä on yleinen pappeus voimassa. Tietysti meillä on toisaalta rasiitteena perinne: virkapapeilla on tieto ja totuus, tyhmien maallikkojen on syytä olla hiljaa! Tästä johtuva alemmuuskompleksi tukkii tehokkaasti monen uskovankin suun - mutta tämä ei ole Raamatun mukaan oikein!

”Kuinka siis on, veljet? Kun tulette yhteen, **on jokaisella jotakin annettavaa**: millä on virsi, millä opetus, millä ilmestys, mikä puhuu kielillä, mikä selittää; kaikki tapahtukoon rakennukseksi” (1. Kor.14:26).